

**SPOLEČNOST
PRO
LIDSKÁ
PRÁVA**

**PRAHA
LEDEN 1969**

BULLETIN

OBSAH:

Stanovisko společnosti pro lidská práva	1
Úvodem k našemu Bulletinu	2
Zprávy o dosavadní činnosti Společnosti pro lidská práva	5
Ze Spojených národů	11
Teheránské prohlášení	11
Poselství generálního tajemníka	
Světovému shromáždění pro lidská práva v Montrealu	14
Den lidských práv	15
Zprávy organizační	16
Anketní listek	19

STANOVISKO SPOLEČNOSTI PRO LIDSKÁ PRÁVA

Při zahájení letošního Valného shromáždění Organizace spojených národů podepsal úřadující ministr zahraničních věcí Václav Pleskot z pověření prezidenta republiky Ludvíka Svobody Mezinárodní pakty o lidských právech.

Tento dokument je uzákoněním Všeobecné deklarace lidských práv, které je programovou náplní Společnosti pro lidská práva.

Vážíme si tohoto činu československé vlády a jsme přesvědčeni, že naše vláda bude tyto Pakty o lidských právech, jako jedna z prvních na světě, uvádět postupně v život.

Snažíme se pochopit složitou současnou politickou situaci, ve které se ocitlo vedení našeho státu bez vlastní viny. Stojíme i nadále za pokrokovými silami, jež jsou v čele Československé socialistické republiky.

Jsme však vážně znepokojeni určitými jevy, naznačujícími pozvolný ústup od lednové politiky.

Proto pokládáme za svou povinnost trvat na udržení právní jistoty v našem státě a prohlašujeme shodně s úvodem Všeobecné deklarace lidských práv, v němž je psáno mimo jiné, že "zneuznávání lidských práv a pohrdání jimi vedlo k barbarickým činům, urážejícím svědomí lidstva, a že vybudování světa, ve kterém lidé, zbavení strachu a nouze, budou se těšit svobodě projevu a přesvědčení, bylo prohlášeno za nejvyšší cíl lidu."

V Praze dne 17. listopadu 1968.

Předsednictvo Společnosti pro lidská práva

ÚVODEM K NAŠEMU BULLETINU

Vážení a drazí přátelé,

Jsem rád, že Vám konečně mohu po delším odmlčení podat zprávu o činnosti Společnosti pro lidská práva od jejího vzniku až po současné dny.

Bylo by zbytečné mluvit o tom, že zejména poslední neradostné měsíce a týdny nebyly nikterak příznivé klidné tvořivé práci, důslednému plnění předsevzatých úkolů. Události, které tak varušivě zasáhly a narušily celý náš veřejný i soukromý život, se pochopitelně hluboce dotkly i činnosti organizace, vstupující teprve v život.

V souvislosti se všemi posledními událostmi, otřesy a proměnami, prošla i SLP těžkou krizí po stránce ideové, organizační i hospodářské. Ale mohu Vás s čistým svědomím ujistit, že Vámi zvolené předsednictvo, hlavní výbor i všichni zvolení funkcionáři se snažili ze všech sil provést naši organizaci všemi úskalími, zachovat zásady, na nichž je stavěna, i připravit vše k tomu, aby se mohly nadále plně rozvíjet ideály, které jsou jejím hlavním posláním.

Společnost pro lidská práva trvá nadále jako legální společenská organizace a je připravena - s Vaší pomocí - realizovat v nejširším rozsahu všechny své vytčené ušlechtilé cíle.

Náš bulletin, jehož první číslo Vám dnes rozesíláme, Vás bude nyní, jak doufáme, pravidelně alespoň čtvrtletně informovat o činnosti SLP a bude úzkou spojkou mezi členstvem, předsednictvem i Hlavním výborem.

Věřím, že i Vy přivítáte tento první krok na nové cestě s radostí. Současně se však na Vás obracím i s naléhavou prosbou. Chceme, aby tento prostředník mezi námi byl opravdu živým kontaktem, který by z Vaší strany, tj. z řad nejširšího členstva, přinášel nejen kritiku naší práce, ale hlavně podněty, návrhy, přání a připomínky k celé programované činnosti SLP.

Doufáme, že tímto bulletinem otevřeme širokou volnou tribunu, z jejíž podnětů bude SLP tvořivě čerpat nová prospěšná zaměření pro celou svou práci a činnost v budoucnosti.

Ujišťujeme Vás upřímně, že žádné z Vašich slov nezůstane bez odezvy. Vždyť jen tak můžeme splnit všechny velké humanistické a pro život národa nezbytné ideály, které i v nových poměrech mohou svým všelidským dosahem kladně prospět naší budoucnosti.

Nakonec ještě jednu prosbu: opakujeme, co již bylo zdůrazněno bezpočtukrát: Jsme dobrovolnou, nikým nedotovanou a nepodporovanou společenskou organizací lidí, vyznávajících stejné humanistické ideály bez jakýchkoli rozdílů jakýchkoli příslušností.

Celé naše dosavadní dílo vzniklo z touhy po krásném, čistém, spravedlivém a tvořivém životě, životě důstojném člověka, životě bez úzkostí a bez strachu. Z nadšení, nezmírně obětavosti a podpory jednotlivců, institucí a podniků. Obtíže, které provázely vznik SLP nejsou sdaleka překonány. Stále zápasíme zejména s nedostatkem finančních prostředků, potřebných pro uskutečnění nejdůležitějších úkolů, nemáme ani dostatek administrativních sil, nemáme nezbytné kancelářské místnosti.

Prosíme, abyste nám i v tomto směru podle svých sil pomohli. Ať už přímo finančním příspěvkem jednotlivců či institucí, tak třeba jen radou, podnětem, upozorněním.

Jednou z našich prvních zásad je udržení nezávislosti v tomto směru a důsledné soběstačnosti. Její zárukou bude v budoucnu zejména připravovaná ediční a publikační činnost. Je nutno překonat pouze počáteční obtíže. Věříme, že s Vaší pomocí se nám i tohle podaří.

Děkuji Vám, vážení a drazí přátelé, za Vaši trpělivost, za věrnost, manifestovanou Vaším členstvím, za všechno pochopení a obětavost.

Věřím, že toto prvé číslo našeho bulletinu je pevným startem do bohatého, tvořivého a prospěšného života Společnosti pro lidská práva, k důsledné realizaci všech jejích ideálů.

Pro šťastnou budoucnost našeho života, pro důstojný a krásný život člověka na této krásné zemi.

Dr. Emil L u d v í k
generální tajemník SLP

PŘEDSEDNICTVO

Společnosti pro lidská práva

1. Předseda

Doc. Dr. Milan Machovec vědecký pracovník

2. Generální tajemník

Dr. Emil Ludvík publicista a hudební skladatel

Místopředsedové

3. Dr. Jan Belanský důchodce

4. Dr. Václav Černý universitní profesor

5. Dr. Eduard Goldstücker universitní profesor,
předseda Svazu spisovatelů

6. Dr. J. B. Souček universitní profesor,
děkan Komenského bohoslovecké fakulty

7. J. E. Dr. František Tomášek apoštolský administrátor,
biskup Církve římsko-katolické

Členové

8. Dr. Jan Blesík duchovní

9. Doc. Dr. Jiří Cvekl vědecký pracovník

10. Dr. Rudolf Fendrych úředník

11. František Fliegel dělník

12. Doc. Dr. Karel Hromada vědecký pracovník

13. Dr. Bohuslav Kučera ministr ČSSR

14. Dr. Karel Lašfovička advokát

15. Dr. Miroslav Novák patriarcha Církve československé

16. Dr. Jan Pixa dramaturg ČT

17. Dr. Vladislav Vlček ministr zdravotnictví ČSR

18. Marie Vlková studentka

Čestnými členy SLP byli jmenováni

národní umělec, básník JAROSLAV SEIFERT,
MUDr. FRANTIŠEK KRIEGL

a

národní umělkyně OLGA SCHEINPFLUGOVÁ in memoriam

ZPRÁVY O DOSAVADNÍ ČINNOSTI SLP

Od svého ustavení snaží se Společnost pro lidská práva rozdělit svou činnost na tři základní složky:

1/ pomocí svých odborných komisí (ideová, organizační, ekonomická, legislativněprávní, tisková, sociální, studentů a mládeže, ochrany přírody a životního prostředí, zahraniční aj.) zaujímat odborné stanovisko ke všem problémům souvisejícím s ochranou a rozšiřováním občanských a lidských práv v našem státě,

2/ zvláště v současných poměrech se chce prakticky zabývat podporováním všech hluboce humanistických myšlenek (např. zapojením do akce "SOS - Dětské vesničky", zrušení trestu smrti za politické zločiny, humanizace všech vězeňských a nápravných zařízení, zlepšení životních podmínek v domovech pro důchodce, nemocnicích, ústavech pro tělesně vadné atp.), poskytovat praktickou pomoc v rehabilitačních řízeních soudních i správních pro své členy, pomoc mladým při zakládání rodin a při řešení bytové otázky atp.,

3/ usilovat, aby humanistické myšlenky byly realizovány mezi členstvem prakticky v denním životě, aby se lidé k sobě chovali skutečně jako člověk k člověku a snažili se o to, aby byla uskutečněna v praxi zásada o socialismu a lidskou tvář. Osvětovou činností šířit znalost Deklarace a paktu o lidských právech, které naše vláda podepsala.

K těmto základním cílům bylo zatím učiněno několik podstatných kroků:

Dne 2. VII. 1968 byla delegace SLP přijata prezidentem republiky Ludvíkem Svobodou. Delegaci tvořili předseda doc. dr. Milan Machovec, generální tajemník dr. Emil Ludvík, místopředsedové dr. Jan Belanský a J.E. biskup dr. František Tomášek, členové předsednictva ministr ČSSR dr. Bohuslav Kučera, ministr zdravotnictví ČSR dr. Vladislav Vlček a několik dalších zástupců předsednictva.

Citujeme projev, který pronesl doc. dr. Milan Machovec:

"Pane presidente,

předně bych Vám chtěl vyslovit upřímný dík nás všech, že jste přes velké zatížení, přes všechny ty namáhavé cesty po republice při nichž obdivujeme Vaši svěžest a obětavost, našel si čas pro přijetí delegace Společnosti pro lidská práva, která se ustavila dne 7. května 1968.

V bouřlivých dobách, v jedné z nejbouřlivějších z pohnuté historie naší vlasti, kdy lid této země povolal Vás, pane presidente, do čela svého státu jako člověka, který si v těžkých dobách zkoušek uchoval čistý štít a hluboký smysl pro demokracii, lidskost a lidská práva - v této době a z podobných pohnutek ustavila se i naše Společnost.

Společnost pro lidská práva chce bdít nad tím, aby základní lidská práva už nikdy nebyla tak pošlapávána, jak k tomu z různých pohrutek docházelo v uplynulém půlstoletí. Za výchozí základ své činnosti si tato naše Společnost vsala Všeobecnou deklaraci lidských práv, která se stala mravním koдексem celého demokratického lidstva.

Oč nám nyní konkrétně půjde? Budeme usilovat jednak o důslednou rehabilitaci bolestných případů minulého období, a to nejen právních, i těch, kdy bylo poctivým občanům bolestně ublíženo. Ale především se chceme soustředit na budoucnost, na pozitivní program humanismu, na mravní napřimování lidí; aby své lidské práva vůbec znali, za ně statečně zápasili. Uvědomujeme si, že jen hluboká mravní obroda široké veřejnosti může poskytnout záruky, že se tragické deformace - ať už v té či jiné podobě - nebudou moci vrátit.

Myšlenka ustavení naší Společnosti se setkala s obrovským zájmem naší veřejnosti; jistě ne náhodou. Po desetitisících se občané hlásí k spolupráci. Naše Společnost sdružuje občany bez rozdílu politického a náboženského smýšlení - od marxistů až po křesťany všech konfesí. Vždyť nám nejde a nepůjde o dobývání moci, nýbrž naopak: aby princip moci byl postupně ztlačován principem otevřeného dialogu všech čestných lidí, všech srdcí hledajících pravdu a odhodlaných pomáhat lidem v jakémkoliv utrpení.

Celý Váš život, pane presidente, i Vaše projevy z posledního období, v nichž jste se tolikrát a tak působivě přihlásil právě k humanistickému dědictví a tradici naší národní minulosti - to nám dává jistotu, že se jak teď při počátku práce naší Společnosti pro lidská práva, tak i v budoucnu, - a třeba i v obtížných situacích - smíme obracet k Vám, pane presidente, a nalézat u Vás vždy podporu pro naše snahy."

...

Generální tajemník dr. Emil Ludvík pak v rozhovoru zdůraznil, že někdejší presidenti T.G. Masaryk i dr. Eduard Beneš se aktivně podíleli na úkolech tehdejší Ligy pro lidská práva a požádal pana presidenta, aby pokračoval v této tradici.

President republiky přislíbil ve své odpovědi Společnosti pro lidská práva plnou podporu.

...

Delegace SLP v čele s generálním tajemníkem dr. Ludvíkem byla několikrát přijata předsedou Národního shromáždění Josefem Smrkovským, který vyjádřil plné pochopení pro práci společnosti. Z jeho podnětu byl také navázán praktický kontakt SLP s Národním shromážděním při vytváření zákonů. Delegace rovněž tlumočila stanovisko SLP k rehabilitačnímu zákonu. Spolupráce v tomto směru nadále trvá.

...

Zástupci SLP dr. Ludvík, J.E. biskup dr. Tomášek, univ. profesor dr. Černý a doc.dr. Cvekl navštívili počátkem října t.r. předsedu České národní rady dr. Čestmíra Císaře, informovali ho o dosavadní činnosti SLP a nabídli mu plnou podporu SLP při řešení všech otázek souvisejících s tematikou občanských a lidských práv, které Česká národní rada řeší nebo bude řešit.

...

Vedení SLP navázalo úzký kontakt s Ministerstvem spravedlnosti, zdravotnictví, kultury a informací a školství. Pokládáme za velký úspěch, že jsme našli pochopení u ministra školství dra. Vladimíra Kadlece s požadavkem, aby se Všeobecná deklarace lidských práv stala součástí výuky na školách.

...

Dále byla dohodnuta a projednána úzká spolupráce SLP s Československým červeným křížem a Společností pro mezinárodní styky.

...

Společnost pro lidská práva vyzvala sesterké humanitní společnosti v celém světě k podpoře a spolupráci v otázkách společného programu.

...

SLP navázala kontakt s Rakouskou a Švýcarskou ligou pro lidská práva a vyměňuje si s nimi tiskové materiály.

...

Bylo vypracováno a zveřejněno stanovisko SLP k uspořádání referenda na Moravě (v červenci 1968).

...

K uctění památky Mistra Jana Husa byla 6. července m.r. uspořádána manifestace na Staroměstském náměstí v Praze. Hlavní slavnostní projev měl doc.dr. Milán Machovec, předseda SLP.

...

V polovině srpna byl hostem SLP Mr. Curtis Roosevelt s chotí, vnuk presidenta Delano Roosevelta, nyní vedoucí oddělení nevládních organizací ve Spojených národech. Přislíbil SLP plnou podporu při projednávání její žádosti, aby se stala jako nevládní organizace poradním orgánem komise pro lidská práva v OSN.

Komise pro lidská práva přijala tuto žádost k projednání a dala naší Společnosti pro lidská práva svolení, aby znak komise pro lidská práva používala jako znak SLP.

...

V osudových, kritických srpnových dnech obrátil se generální tajemník SLP ve svých projevech k sesterským humanitním organizacím se žádostí o pomoc a přímo generálnímu tajemníkovi OSN U Thantovi adresoval tento otevřený dopis:

Vážený pane U Thante,
generální tajemníka Organizace Spojených národů

Všechen československý lid s obzvláštní úctou a důvěrou k Vám očekával v tomto týdnu Vaši vzácnou návštěvu. Místo toho postihla naši vlast nespásná tragédie. V ranních hodinách 21. srpna jsme byli cizími vojsky a ztratili jsme samostatnost. Tato vojaka Varšavského paktu v čele se Sovětským svazem s neobvyklou brutálností vystoupila proti našemu lidu, proti pokojným občanům i dětem. Bylo prolito mnoho nevinné krve. President republiky je a vedoucí představitelé Národního shromáždění, vlády a České národní rady byli zatčeni a odvedeni.

Sovětský svaz a Maďarsko, patřící k ospravedlnit v Radě bezpečnosti svůj

naší republiky, snaží se , který vejde jako hanba

do dějin lidstva. A to tím větší, že se tak stalo v Mezinárodním roce lidských práv.

Celý svět zná však pravdu a téměř všechny státy žádají odchod voják z Československa. Zástupce naší republiky předložil zdrcující fakta v Radě bezpečnosti o tomto bezpříkladném násilí.

Společnost pro lidská práva, ucházející se o statut nevládní organizace Komise pro lidská práva ve Spojených národech, obrací se s úpěnlivou prosbou na Vás, pane generální tajemníku, abyste v zájmu lidskosti, spravedlnosti a práva neprodleně učinil vše pro obnovení samostatnosti Československé republiky.

Pomozte nešťastnému národu, který svou vysokou kulturou přispěl k pokroku lidstva a nedejte mu zahynout. V těchto hodinách zoufalství a beznaděje jste Vy, pane generální tajemníku, jediným světlym bohem, ke kterému se upírají zraky těžce zkoušeného Československa, jehož dcery a synové padají sbrocení krví a jehož kulturní památky jsou s bezohledností ničeny děly a tanky

Nepodaří-li se Vám a Spojeným národům obnovit samostatnost Československa, bude ořezána důvěra všeho lidstva ve Spojené národy.

Vy, který jste zasvětil celý svůj život spravedlnosti, pravdě, svobodě a porozumění mezi národy, pochopíte naši bolest a touhu po samostatnosti.

Věříme, že nás neopustíte, věříme ve Vaše spravedlivé úsilí.

Věříme ve Všeobecnou deklaraci lidských práv a Chartu Spojených národů.

Věříme ve Vás a ve Spojené národy!

dr. E. Ludvík

generální tajemník Společnosti pro lidská práva

...

Veřejnými projevy svého generálního tajemníka postavila se SLP v těchto dnech plně za legální představitele naší vlády - Svobodu, Dubčeka, Černíka a Smrkovského.

...

Na Arbesově náměstí v Praze byla také v těchto dnech uspořádána SLP podpisová akce k podpoře Alexandra Dubčeka a jeho politické linie.

...

Se zvláštním uznáním je třeba připomenout statečný a neohrožený postoj, který v té době projevila zvláště v televizních pořadech redaktor a komentátor ČT Vladimír Škutina, člen hlavního výboru SLP.

...

Generální tajemník SLP dr. Ludvík uskutečnil od založení SLP až po srpnové dny několik rozhlasových a televizních projevů, v nichž obeznámil veřejnost a poslání a úkoly SLP.

...

Společnost pro lidská práva se od svého vzniku hlásí k práci v Národní frontě. Ačkoliv bylo dne 15.8. m.r. rozhodnuto na předsednictvu UV Národní fronty, že ".... předsednictvo UV Národní fronty zaujalo stanovisko, aby Společnost pro lidská práva byla přijata do České národní fronty vzhledem k její působnosti", dosud se tak nestalo, protože Česká národní fronta nebyla dodnes ustavena.

...

V říjnu m.r. byla SLP přijata na svou žádost za členu Mezinárodní ligy pro lidská práva v New Yorku a její zástupci, doc. dr. Machovec a dr. Ludvík byli pozváni na zasedání této organizace do New Yorku ve dnech 6. a 7. prosince .

...

U příležitosti 50. výročí republiky byly zástupci SLP položeny věnce na hrob presidenta T.G. Masaryka v Lánech a presidenta dr. Beneše v Sezimově Ústí. Delegaci SLP tvořili dr. Belanský, dr. Ludvík, prof. dr. Černý, doc.dr.Cvekl, ing.Brt, dr. Fendrych a M. Vlčková.

...

Dne 31.X.68 uspořádala SLP slavnostní schůzi Hlavního výboru k 50. výročí Československa. Slavnostní projevy pronesli univ.prof. dr. J.B. Souček, děkan Komenického bohoslovecké fakulty a dr. Jan Belanský, místopředseda SLP.

...

V Kulturním středisku Chmelnice v Praze 3 byla 24.X.68 otevřena výstava "LIDSKÁ PRÁVA". Cítujeme znění zahajovacího projevu, který jménem SLP pronesl generální tajemník dr. Ludvík:

Vážené shromáždění,
dámy a pánové,

tento rok byl vyhlášen Valným shromážděním Spojených národů na paměť dvacátého výročí schválení Všeobecné deklarace lidských práv Mezinárodním rokem lidských práv. Tento rok je také spjat s padesátým výročím založení Československa, jehož dějiny jsou jediným velikým zápasem malých národů o lidskou důstojnost, právo a svobodu. Oaúd spojil tato dvě výročí bojů za lidská práva. Výročí anah celého světa, aby mravní kodex lidstva, Všeobecná deklarace lidských práv, byla neměnnou součástí zákonodárství všech národů, velkých i malých, a výročí zápasu českého a slovenského lidu o samostatnost, pravdu a spravedlnost.

Když zakladatelé Organizace spojených národů, vedení spravedlivým úsilím uchránit budoucí pokolení metly války a naplnění opravdovou touhou po trvalém uplatnění velkých a věčných humanitních myšlenek, vytvářeli v roce 1945 Chartu Spojených národů, netušili, že příští léta se stanou nepřetržitým a krutým zápasem lidstva o uhájení míru, základních lidských práv a svobod, uvedených v Chartě i ve Všeobecné deklaraci lidských práv.

V celém světě dochází denně k porušování a pošlapávání občanských svobod a lidských práv. Mravní svědomí většiny národů světa je otřeseno. Vážně byla zasažena víra v zákon, spravedlnost a mezinárodní právo. Věrolomnost, bruta-

lita a barbarství uvrhly dočasně celé národy do novodobého otroctví. Otroctví tím horšího, že k porobě došlo mnohdy i ve jménu humanitních ideálů.

Proti zlu je třeba bojovat dobrem. Proti otroctví prosazováním lidské důstojnosti a opravdovým humanismem. Proti ponížení bojem za právo a svobodu.

Ve jménu dosud živých demokratických tradic našich národů a ve jménu zakladatele Československé republiky, velkého humanisty T.G. Masaryka, je nezbytné usilovat denně o to, aby už nikdy a nikde na světě nebyla lež, násilí a zvlde zaměňována za pravdu a právo.

Rozšiřujme znalost Všeobecné deklarace lidských práv mezi naším lidem, prohláše znovu a Chartou Spojených národů svou víru v základní lidské práva, v důstojnost a hodnotu lidské osobnosti, v rovná práva mužů i žen a národů velkých i malých!

Výstava o lidských právech, kterou mám čest tímto projevem zahájit, pomůže nám na cestě za právem, svobodou a lidskou důstojností.

Dovolte mi, abych vyslovil jménem Společnosti pro lidská práva obdiv a poděkování všem, kdo se o ni zasloužili a uctili tak důstojně padesáté výročí naší republiky a Mezinárodního roku lidských práv.

V Praze dne 24. října 1968

dr. Emil Ludvík
generální tajemník SLP

...

K 20. výročí vyhlášení Všeobecné deklarace lidských práv pořádaly všechny zahraniční humanitní společnosti slavnostní akce. Také naše organizace se aktivně zúčastnila těchto oslav. Dne 14. prosince byl uspořádán v Domě umělců v Praze slavnostní koncert, před jehož zahájením promluvil na aktuální téma generální tajemník SLP dr. Ludvík. Na programu byla Smetanova *MÁ VLAST* v provedení České filharmonie. Čistý výtěžek koncertu byl věnován akci SOS - Dětské vesničky.

Při té příležitosti byla udělena čestná cena Společnosti pro lidská práva za rok 1968 nositeli Nobelovy ceny, prof. René Cassinovi, jednomu z tvůrců Všeobecné deklarace lidských práv.

...

Dne 16. XI. m.r. uspořádal člen SLP dr. Hejránek přednášku pro Kostnickou jednotu v Praze - Kobylisích a 15. XI. dr. Cubínek pro učitele občanské výchovy na středočeském KNV v Praze.

...

V bulletinu rakouské Ligy für Menschenrechte byla otištěna výstižná zpráva, kladně hodnotící činnost naší SLP.

...

Celostátní konference o Lidských právech, pořádané ve dnech 4. a 5. prosince v Praze Společností pro mezinárodní styky se zúčastnili gen. tajemník dr. Ludvík, prof. dr. J.B. Čapek, dr. Fandrych, dr. Hejránek, dr. Morávek a dr. Chaloupek. Z průběhu jednání je třeba zvlášť hodnotit referáty dr. Hejránka a dr. Chaloupka.

...

ZE SPOJENÝCH NÁRODŮ

Teheránské prohlášení

Mezinárodní konference o lidských právech, uspořádaná v Teheránu v souladu s rezolucí XX. zasedání Valného shromáždění OSN č. 2081 /XX/, přijala jednomyslně toto prohlášení:

Mezinárodní konference o lidských právech,

konávší se v Teheránu ve dnech 22. dubna až 13. května 1968 s cílem zhodnotit pokrok dosažený za dvacet let od přijetí Všeobecné deklarace lidských práv a vypracovat další program,

projednávší problémy, týkající se činnosti Spojených národů, zaměřené na dosažení a povzbuzení úcty k lidským právům a základním svobodám,

majíc na mysli rezoluce přijaté konferencí,

uvědomujíc si, že Mezinárodní rok lidských práv se koná v době, kdy svět prochází procesem bezprecedentních změn,

přihlížeje k novým příležitostem, které vytvářejí rychlý pokrok vědy a techniky,

vyjadřujíc víru, že v epoše, kdy v mnohých částech světa převládá konflikt a násilí, je existence vzájemné lidské závislosti a potřeba lidské solidarity zřejmější než kdykoli předtím,

uznávajíc, že mír je všeobecnou tužbou lidstva a že mír a spravedlnost jsou nezbytné k plnému uskutečnění lidských práv a základních svobod,

slavnostně prohlašuje, že:

1. Je naléhavě nutné, aby členové mezinárodního společenství plnili slavnostně převzaté závazky podporovat a povzbuzovat úctu k lidským právům a základním svobodám pro všechny bez jakéhokoli rozlišování rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, náboženství, politického anebo jiného smýšlení.

2. Všeobecná deklarace lidských práv proklamuje společné citění národů celého světa, týkající se nezadatelných a neporušitelných práv všech členů lidské společnosti a představuje závazek členů mezinárodního společenství.

3. Mezinárodní dohoda o občanských a lidských právech, Mezinárodní dohoda o hospodářských, sociálních a kulturních právech, Deklarace o poskytnutí nezávislosti koloniálním územím a národům, Mezinárodní konvence o vyloučení všech forem rasové diskriminace, jakož i ostatní konvence a deklarace v oblasti lidských práv, které byly přijaty pod záštitou Organizace spojených národů, odborných organizací OSN a regionálních mezivládních organizací, vytvořily nové zásady a závazky, kterými by se měly státy řídit.

4. Od přijetí Všeobecné deklarace lidských práv dosáhla Organizace spojených národů podstatného pokroku v definování zásad využívání a ochrany lidských práv a základních svobod. Během tohoto období byly přijaty četné mezinárodní dokumenty, avšak je potřeba vykonat ještě mnoho k implementaci těchto práv a svobod.

5. Hlavním cílem Spojených národů v oblasti lidských práv je, aby každý jednotlivec dosáhl maximální svobody a důstojnosti. K uskutečnění tohoto cíle mají zákony každé země zaručit každému jednotlivci bez rozdílu rasy, jazyka, náboženského nebo politického přesvědčení, svobodu projevu, informací, smýšlení a náboženství, jakož i právo účastnit se politického, hospodářského, kulturního a společenského života své země.

6. Státy by měly znovu potvrdit své odhodlání účinně provozovat zásady zakotvené v Chartě Spojených národů a v jiných mezinárodních dokumentech k otázkám lidských práv a základních svobod.

7. Celkové popření lidských práv odpornou politikou apartheidu je předmětem nejzávažnějšího zájmu mezinárodního společenství. Politika apartheidu, odsouzená jako zločin proti lidskosti, i nadále vážně ohrožuje mezinárodní mír a bezpečnost. Je proto nezbytně nutné, aby mezinárodní společenství použilo všech dostupných prostředků k vymýcení tohoto zla. Boj proti apartheidu se uznává za zákonný.

8. Národy světa si musí plně uvědomit nebezpečí politiky rasové diskriminace a musí se spojit v boji proti němu. Implementace zásady nediskriminace, zakotvené v Chartě OSN, ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v jiných mezinárodních dokumentech v oblasti lidských práv je nejnaléhavějším úkolem lidstva v mezinárodním i národním měřítku. Všechny ideologie založené na rasové nadřazenosti a nesnášlivosti musí být odsouzeny a musí se setkat s rozhodným odporem.

9. Osm let po vyhlášení Deklarace Valného shromáždění o poskytnutí nezávislosti koloniálním územím a národům problémy kolonialismu nadále zůstávají v popředí zájmu mezinárodního společenství. Je naléhavě nutné, aby všechny členské státy spolupracovaly s příslušnými orgány Organizace spojených národů k přijetí účinných kroků k prosazení plné implementace Deklarace.

10. Široké porušování lidských práv, vyplývající z agrese nebo jakéhokoli ozbrojeného konfliktu s tragickými následky, vyústujícími v nevýslovné utrpení lidu, vyvolává reakce, které mohou uvrhnout svět do stále většího nepřátelství. Mezinárodní společenství je zavázáno spolupracovat k odstranění těchto zločinů.

11. Hrubé porušování lidských práv, vyplývající z diskriminace na základě rasy, náboženství, víry nebo vyjádření názoru, otfásá svědomím lidstva a ohrožuje základy svobody, spravedlnosti a míru ve světě.

12. Rozšiřující se propast mezi hospodářsky rozvinutými a rozvojovými zeměmi brání uskutečnění lidských práv v mezinárodním společenství. Skutečnost, že se nepodařilo dosáhnout skromných cílů Dekády rozvoje, naléhavě zvyšuje nutnost toho, aby každý národ vyvinul podle svých možností co největší úsilí k překlenutí této propasti.

13. Jelikož lidská práva a základní svobody jsou nedělitelné, je plné uskutečnění občanských a politických práv nemožné bez poskytnutí práv hospodářských, sociálních a kulturních. Dosažení trvalého pokroku při uskutečňování lidských práv závisí na zdravé a účinné národní i mezinárodní politice hospodářského a sociálního rozvoje.

14. Existence více než sedmi set miliónů negramotných na celém světě je největší překážkou veškerého dělí, které má za cíl uskutečnit zásady Charty Organizace spojených národů a ustanovení Všeobecné deklarace lidských práv. Mezinárodní činnost zaměřená na vymýcení negramotnosti z povrchu země a k podpoře vzdělání na všech stupních vyžaduje naléhavou pozornost.

15. Diskriminace, jejíž obětí jsou dosud ženy v různých částech světa, musí být odstraněna. Podřadné postavení žen je v rozporu s Chartou Organizace spojených národů, jakož i s ustanoveními Všeobecné deklarace lidských práv. Bezvýhradné plnění Deklarace o odstranění všech forem diskriminace žen je nezbytné pro pokrok lidstva.

16. Ochrana rodiny a dítěte zůstává i nadále v popředí zájmu mezinárodního společenství. Rodiče mají základní lidské právo svobodně a zodpovědně určovat počet a časový sled svých dětí.

17. Tužby mladé generace po lepším světě, ve kterém budou plně respektována lidská práva a svobody, musí být maximálně podporovány. Je nezbytné, aby se mládež účastnila utváření budoucnosti lidstva.

18. I když nové technické objevy a vědecký pokrok otevírají široké perspektivy hospodářského, sociálního a kulturního pokroku, může tento vývoj přesto ohrozit práva a svobody jednotlivců, a bude proto vyžadovat trvalou pozornost.

19. Odzbrojení by uvolnilo nesmírné lidské a materiální zdroje, které jsou nyní vynakládány na vojenské účely. Tyto zdroje by měly být využity na podporu lidských práv a základních svobod. Všeobecné a úplné odzbrojení je jednou z největších tužeb všech národů.

Mezinárodní konference o lidských právech:

1. potvrzuje svou víru v zásady Všeobecné deklarace lidských práv a jiných mezinárodních dokumentů v této oblasti,
2. naléhavě vyzývá všechny národy a vlády, aby přijaly za své zásady, zakotvené ve Všeobecné deklaraci lidských práv a znásobily své úsilí k tomu, aby všem lidem zajistily život, jenž bude v plném souladu se svobodou a důstojností člověka a povede k jeho fyzickému, mentálnímu, sociálnímu a duchovnímu štěstí.

(Informační bulletin Spojených národů
č. 11 - 1966)

Poselství generálního tajemníka OSN Světovému shromáždění pro lidská práva v Montrealu

Generální tajemník OSN U Thant zaslal následující poselství k zahájení Světového shromáždění pro lidská práva, konaného v Montrealu v Kanadě ve dnech 22. - 27. května:

"Jsem velice rád, že mám tuto příležitost k zaslání svých pozdravů Světovému shromáždění pro lidská práva, které bylo svoláno do Montrealu jako příspěvek Mezinárodnímu roku lidských práv. Vaše shromáždění se také schází jako odpověď na výzvu Valného shromáždění Spojených národů, určenou všem, kteří jsou na tom zainteresováni, aby rok 1968 byl zasvěcen zvýšenému úsilí a opatřením v oblasti lidských práv, což je vhodný způsob oslav dvacátého výročí Všeobecné deklarace lidských práv.

Mezinárodní rok lidských práv skýtá jedinečnou příležitost k tomu, aby byl proveden přehled a zhodnoceno vše, co od přijetí Všeobecné deklarace lidských práv bylo na poli lidských práv uděláno a aby byly stanoveny úkoly pro další úsilí. Během těchto let byl prostřednictvím Spojených národů dosažen podstatný pokrok ve vytvoření mezinárodních norem a stanovení cílů v oblasti lidských práv a základních svobod, to je v oblasti, kterou Charta Spojených národů vytvořila jako předmět mezinárodního zájmu a odpovědnosti. Prvním krokem v tomto procesu bylo prohlášení Deklarace, které se měla stát vzorem při dosažení určité úrovně pro všechny národy a všechny lid.

Od té doby bylo přijato mnoho mezinárodních smluv, které vyústily v Mezinárodní dohody o lidských právech. V tomto směru je morální požadavek Deklarace rychle uznáván jako závazek, že členské státy budou existující smlouvy v souladu se svými ústavními předpisy ratifikovat a že smlouvy budou zahrnuty do národních ústev a zákonů mnohými státy.

Jsem pevně přesvědčen, že aktivní účast členských států v dlouhodobém úsilí Spojených národů zajistit právní systém, zavádějící právní závazky na národní i mezinárodní úrovni, je významná součást úsilí dosáhnout cílů Charty, to jest míru, dobrého hospodářského a sociálního standardu a sladění skcí národů. Ovšem udržení míru a dosažení hospodářského rozvoje a sociální spravedlnosti musí spočívat na obecně přijaté zásadě poctivého zacházení se všemi jednotlivci a skupinami.

Na svém jednání budete ve světle technických změn zkoumat prostředky zajištění cílů, vyjádřených ve Všeobecné deklaraci lidských práv. Současně se zhodnocením dosavadních a nových metod a způsobů ochrany lidských práv budete diskutovat o zcela nových oblastech zájmu a nových nebezpečích, které doprovázejí rychlý technický pokrok. Tyto důležité problémy jsou výzvou váženým účastníkům vašeho shromáždění a výsledky vašeho jednání si jistě zaslouží pozornost na všech úrovních.

Úsilí nevládní části světového veřejného mínění významně přispívá k pokroku, který byl v podpoře a ochraně lidských práv učiněn v posledních dvaceti letech. I když konečné a účinné rozhodnutí musí učinit vlády, je všeobecně známo, že činnost na soukromé úrovni často připravuje cestu a vyvolává vládní akce. Takováto činnost může také přispívat k tvorbě myšlenek, pokud jde o budoucí směry zájmu mezinárodního společenství v dalším rozvíjení činnosti na poli lidských práv, která, jak doufám, bude vytyčena během probíhajícího Mezinárodního roku lidských práv.

V závěru jistě mohu vyjádřit svá nejlepší přání mnoha úspěchů ve vašich jednáních."

(Informační bulletin Spojených národů
č. 4 - 1968)

Den lidských práv

Před dvaceti lety, 10. prosince 1948, Valné shromáždění OSN přijalo a vyhlásilo Všeobecnou deklaraci lidských práv jako "společnou formu a vymoženost pro všechny národy a státy." Na paměť této historické události Valné shromáždění OSN v r. 1950 vyzvalo všechny státy a zainteresované organizace, aby přijaly 10. prosinec každého roku za Den lidských práv. Od r. 1951 je 10. prosinec pravidelně oslavován jako Den lidských práv nejen v OSN, ale na celém světě.

Dnes po dvaceti letech se velmi jasně prokazuje, že Všeobecná deklarace lidských práv je jedním z největších mezinárodních dokumentů naší doby a hraje v mezinárodním společenství unikátní roli při ochraně lidských práv a základních lidských svobod. Její dopad na světové veřejné mínění je pocíťován v mnoha oblastech. Vykonává hluboký vliv na tvorbu a změny ústav mnoha států, ovlivňuje jejich legislativu a působí na rozhodnutí soudů v mnoha zemích. Všeobecná deklarace se stala také inspirujícím činitelem pro řadu mezinárodních úmluv a dohod, přijatých pod ochranou OSN a mezinárodních odborných organizací.

S odstupem času, kdy přehlížíme výsledky činnosti OSN od r. 1948, docházíme k jednoznačnému závěru, že Všeobecná deklarace lidských práv byla důležitou základem, na níž spočívá mnoho kladných aktů OSN, a to nejen v oblasti lidských práv. Zásady, přijaté v Deklaraci, byly zakotveny zejména v celé řadě úmluv, které byly přijaty na půdě OSN a mezinárodních odborných organizací. Některé z těchto úmluv se po ratifikaci staly součástí vnitrostátního zákonodárství členských států OSN. Mezi tyto nejvýznamnější úmluvy patří Pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech a Pakt o občanských a politických právech, přijaté Valným shromážděním OSN 16. prosince 1966. I když od té doby uplynuly téměř dva roky, nepopsalo je do 1. listopadu 1968 jen 35 členských států OSN, avšak neratifikoval je

ani jeden stát. Je nutno počítat s určitým časovým údobím než vejdu v platnost, protože k tomu je zapotřebí, aby je ratifikovalo 35 členských států. Samostatnou součástí Paktu o občanských a politických právech je Opční protokol, který se týká stížností jednotlivců.

Den lidských práv má v tomto roce zvláštní význam, protože je součástí mnoha celosvětových a národních akcí letošního roku, který byl jednomyslným usnesením Valného shromáždění OSN v r. 1963 prohlášen za Mezinárodní rok lidských práv. Dvacáté výročí Všeobecné deklarace lidských práv není pouze soustředěná na 10. prosinec, ale zahrnuje celý rok 1968. Hlavní myšlenkou všech konferencí, shromáždění, činností a oslavných akcí na počest dvacátého výročí Deklarace se stalo heslo: "Za větší uznání a plné využívání základních svobod jednotlivce a lidských práv." V duchu tohoto hesla bylo veškeré úsilí během Mezinárodního roku lidských práv soustředěno na podporu všeobecného respektování a dodržování lidských práv a základních svobod pro všechny bez rozdílu rasy, pohlaví, jazyka nebo náboženství. V kontextu všech akcí roku 1968 se Den lidských práv stane vyvrcholením celého Mezinárodního roku lidských práv.

Den lidských práv znovu potvrdí uznávanou skutečnost, že mezinárodní společenství není již omezenou společností, ale že se stal univerzálním. Není pochyb o tom, že těmto univerzálním zájmům slouží především Všeobecná deklarace lidských práv. Účinnost a širší uplatnění principů Deklarace závisí do značné míry na skutečné existenci a síle společenského uvědomění, které pomalu dozrávalo v průběhu dlouhých let lidských dějin a které musí být povzbuzováno v mysli všech lidí, výchovou každého jednotlivce k sounáležitosti s celým lidstvem.

(Informační bulletin Spojených národů
č. 11 - 1968)

ZPRÁVY ORGANIZAČNÍ

Ke dni 1. listopadu 1968 je stav registrovaných členů Společnosti pro lidská práva 1 952 osoby.

...

Od založení SLP sešlo se její předšednictvo na svých schůzích osmkrát, Hlavní výbor čtyřikrát.

...

Členům, kteří splnili všechny základní členské povinnosti, rozesíláme v těchto dnech členskou legitimaci.

Současně prosíme ty, kteří dosud neměli možnost tyto své základní povinnosti splnit, aby tak učinili v době co nejbližší, poněvadž SLP je ve svém rozpočtu do značné míry odkázána pouze na podporu svých členů.

Pro tento účel dovoluujeme si přiložit členskou přihlášku a složenku.

Pro stávající členy přikládáme složenku na zaplacení členského příspěvku na rok 1969 (Kčs 50.-, studenti a důchodci Kčs 10.-).

...

S politováním musíme oznámit, že z finančních důvodů nemohla SLP dosud přikročit k vydávání týdeníku OBČANSKÉ NOVINY.

SLP jmenovala svými čestnými členy národního umělce básníka Jaroslava Seiferta a zemanou členku ND, národní umělkyní Olgu Scheinpflugovou in memoriam. Básníku Jaroslavu Seifertovi byl předán čestný diplom, který je dílem akadem. malíře L. Wagnara.

Velkou brzdou naší činnosti je stále naprostý nedostatek vhodných kancelářských místností. Prosíme snažně všechny své členy a příznivce, aby nás upozornili, kdyby věděli o nějakých volných či vbrzku uprázděných místnostech, které by bylo možno pronajmout pro náš sekretariát a administrativu. Budeme velmi vděční za každý pouhý podnět nebo typ. Děkujeme Vám předem za Vaši snahu.

K Mezinárodnímu roku lidských práv 1968 vydala SLP jubilejní odznaky, které vzhledem k neopakovatelnému motivu budou zvláště pro sběratele jistě zajímavou kuriozitou. Upozorňujeme členy, kteří by měli o tyto odznaky zájem, že si je mohou objednat v sekretariátě SLP a odznaky jim budou zaslány na dobírku za 5 Kčs.

Normální členské odznaky SLP, které budou vydány v nejbližší době, budou rovněž rozesílány na dobírku za obnos Kčs 5 a můžete si je objednat v sekretariátě SLP již nyní.

Generální tajemník SLP dr. Emil Ludvík a člen předsednictva dr. Jan Pixa se stali členy přípravného výboru Sdružení dětských vesniček SOS. SLP se rozhodla podpořit úsilí tohoto Sdružení tím, že posílá na konto SOS 10 % z prodeje tiskem vydané Všeobecné deklarace lidských práv. Do dnešních dnů zaslala SLP na konto 777 10 000 Kčs z prodeje výtisků Deklarací a 2 800 Kčs z výnosu slavnostního koncertu na paměť 20.výročí vyhlášení Všeobecné deklarace lidských práv.

Na četné dotazy přihlášených členů a všech nových zájemců o členství upozorňujeme, že členské příspěvky SLP činí Kčs 60.- ročně, pro důchodce, studenty a vojáky v aktivní službě pouze 10.- Kčs ročně. Zápisné jednou provždy (v obou případech) Kčs 10.-. Plné členské příspěvky (Kčs 60.-) je možno uhradit ve 2 splátkách.

DEKUJEME VÁM, VÁZENÍ A DRAŽÍ PŘÁTELÉ, ZA LASKAVOU POZORNOST, KTEROU
JSTE VĚNOVALI TOMUTO PRVÉMU ČISLU NÁŠHO BULLETINU.

A ZNOVU UPOZORŇUJEME:

NA JEHO STRÁNKÁCH BUDE V BUDOUCNU VŽDYCKY DOST MÍSTA
PRO VAŠE SLOVO!

ČEKÁME NA NĚ OPRAVDU UPŘIMNĚ A PROSÍME: PIŠTE NÁM, NAVŠTIVTE NÁŠ!

Pomozte nám svou aktivní spoluprací plně realizovat a bohatě rozvíjet

jedno z našich základních hesel:

**ZBAVIT LIDI STRACHU -
NEBYT LHOSTEJNÝ K OSUDU DRUHÉHO!**

Všechnu korespondenci adresujte na

SPOLEČNOST PRO LIDSKÁ PRÁVA

poštovní schránka 448

PRAHA 1.

ANKETNÍ LÍSTEK

(vyplněný lístek laskavě odstříhnete a zašlete na adresu SLP)

Prosíme, abyste pro podporu a zlepšení naší práce laskavě odpověděli na tyto otázky:

1. Jak si představujete náplň praktické činnosti Společnosti pro lidská práva v rámci jejího poslání v současné době?

2. Potřebujeme aktivní spolupracovníky. Ve které z dosavadních komisí SLP byste chtěl(a) pravidelně pracovat — a které komise by měly být podle Vašeho názoru ještě ustaveny?

(zaškrtněte laskavě z uvedených dosavadních komisí podle svých zájmů)

ideová — organizační — ekonomická — legislativně-právní — tisková — sociální —
komise studentů a mládeže — komise pro ochranu dětských práv — komise ochrany
přírody a životního prostředí — zahraniční — kulturní

Jméno a povolání

přesná adresa, telefon

